

Thăng ba giỗ Mẫu Tiên La

Những ngày tháng 3 âm lịch, nhân dân Hưng Hà nói riêng, du khách thập phương nói chung cùng hướng về vùng đất cổ Đa Cương xưa (huyện Hưng Hà ngày nay), nơi có đền Tiên La thờ Đông Nhung Đại tướng quân Vũ Thị Thục - nữ anh hùng dân tộc đã có công cứu nước, cứu dân thoát khỏi ách đô hộ của quân Đông Hán, được sử sách ghi danh và muôn đời các thế hệ người dân Việt Nam tôn vinh, ca ngợi.

Lễ rước nước là một nghi thức tâm linh đặc biệt, cầu mong tổ tiên trợ giúp cho mưa thuận gió hòa, mùa màng bội thu.

Ngôi đền ghi dấu chiến công Đông Nhung Đại tướng quân

Sử cũ ghi, thời Đông Hán, tại quận Giao Chỉ, Phụng Lâu thuộc châu

Bạch Hạc có nàng Thục Nương (Vũ Thị Thục) không chỉ đẹp người, đẹp nét, văn võ song toàn mà còn giàu lòng nhân ái, yêu nước thương dân. Năm 18

tuổi, Thục Nương đính hôn với Phạm Danh Hương - quận trưởng Nam Chân. Đâu trai tài gái sắc đang chờ ngày hôn lễ thì Thái thú Tô Định hăm sát, bạo tàn, ép

Thục Nương làm vợ. Bị từ chối, hần giết cha và chống chọi của bà rồi cho quân lùng bắt bà. Không để rơi vào tay Tô Định, Thục Nương một mình giao chiến với kẻ thù, phá vòng vây, vượt sông về vùng Đa Cương, nương thân nơi cửa Phật.

Tại vùng đất thiêng Đa Cương, bà đã chiêu tập binh mã, dựng cờ mang 4 chữ vàng "Bát Nạn tướng quân", lập đàn tế trời đất, đẩy binh chống quân xâm lược. Năm 39 sau Công nguyên, Hai Bà Trưng dựng cờ khởi nghĩa, kêu gọi các hào kiệt cả nước về tụ nghĩa, Bát Nạn tướng quân cùng quân sĩ vùng Đa Cương đầu quân để hợp sức chống quân Đông Hán. Mùa xuân năm 40, cuộc khởi nghĩa của Hai Bà Trưng toàn thắng. Sau khi lên ngôi, Trưng Vương ban phong Bát Nạn tướng quân là "Ngọc hoa công chúa, Đông Nhung Đại tướng quân" đứng đầu các tướng.

Năm 42, vua Đông Hán sai Mã Viện đem quân sang tái chiếm nước ta. Đông Nhung Đại tướng quân thống lĩnh quân tiên phong chống Hai Bà Trưng đầu tiên bị đánh trả. Thế giặc bấy giờ rất mạnh, Hai Bà Trưng rút quân về Hát Môn, Phú Thọ. Trong trận quyết chiến, Hai Bà Trưng

đã anh dũng hy sinh vào ngày 6 tháng 2 năm Quý Mão (năm 43 sau Công nguyên). Đông Nhung Đại tướng quân Vũ Thị Thục cùng quân sĩ lui về vùng Đa Cương tiếp tục kháng chiến. Tại đây, quân Đông Hán đã tập trung toàn bộ lực lượng vây ép nghĩa quân. Sau 39 ngày đêm giao chiến ác liệt, quân lương cạn kiệt, bà cùng quân sĩ đã anh dũng hy sinh tại gò Kim Quy vào ngày 17 tháng 3 năm Quý Mão (năm 43 sau Công nguyên).

Cảm kích, biết ơn công đức và chí khí oai hùng của bà, nhân dân quanh vùng đã lập đền thờ. Theo phong tục cổ truyền, hàng năm vào ngày 10 tháng 3 âm lịch là ngày khai mạc lễ hội đền Tiên La. Đây là dịp để các tầng lớp nhân dân địa phương và du khách thập phương về thập nên tâm nhang tở lòng tri ân người nữ anh hùng dân tộc.

Ông Đặng Vũ Trần Nhã, thủ nhang đền Tiên La cho biết: Đền Tiên La được công nhận di tích lịch sử văn hóa cấp quốc gia năm 1986. Hiện nay đền còn lưu giữ nhiều đồ tế có giá trị lịch sử quý giá... Lễ hội Tiên La trở thành nét đẹp văn hóa tâm linh của cộng đồng, là dòng chảy xuyên suốt thời gian, nối liền không gian quá khứ - hiện tại - tương

lai, khơi dậy và phát huy truyền thống, tôn vinh đạo lý "Uống nước nhớ nguồn". Ngày 15/4/2016, Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã đưa lễ hội Tiên La vào danh mục di sản văn hóa phi vật thể quốc gia. Đây là điểm nhấn quan trọng, là nguồn cổ vũ lớn lao để chúng tôi tiếp tục phấn đấu, giữ gìn và phát huy giá trị của quần thể khu di tích thờ Đông Nhung Đại tướng quân cho muôn đời sau.

Sẵn sàng cho mùa lễ hội an toàn

Năm 2022, đền Tiên La được đầu tư nâng cấp các hạng mục: 1 tòa trung tế, 7 gian tòa đại bái, 9 gian thờ lâu cổ, lầu gác và một số hạng mục khác với kinh phí gần 100 tỷ đồng từ nguồn xã hội hóa. Ông Vũ Văn Thăng, Ủy viên Ban trị sự đền Tiên La cho biết: Hiện nay nhà đến đã chủ động chuẩn bị các điều kiện để tổ chức lễ hội như: họp Ban quản lý đền để triển khai các hoạt động trước, trong và sau lễ hội; tiến hành tổng vệ sinh môi trường; chuẩn bị chu đáo cơ sở vật chất đón du khách thập phương về lễ hội... Chúng tôi cũng bảo đảm các hoạt động, phần lễ diễn ra trang trọng, phấn liệt với nhiều hội thi độc đáo, sôi nổi,

thu hút đông đảo du khách tham gia.

Lễ hội đền Tiên La diễn ra từ ngày 29/4 - 6/5/2023 (10 - 17/3 âm lịch). Cùng với việc tổ chức lễ bái yết, lễ rước nước, lễ dâng hương tưởng niệm 1980 năm ngày mất Đông Nhung Đại tướng quân, lễ rước Thánh Mẫu thỉnh kinh, rước Thánh Mẫu hồi cung còn có các hội thi giã bánh giầy, cốm, pháo đất, kéo co, tổ tôm diêm, tằm trâu cánh phượng cùng một số hoạt động văn hóa dân gian tại đền Buộm và đền Rầy trong những ngày diễn ra lễ hội. Bà Nguyễn Thị Tuyết, xã Đoàn Hưng (Hưng Hà) cho biết: Năm nào tôi cũng tham gia rước kiệu, rước nước, đây là niềm vinh dự và tự hào của mỗi người dân nơi đây. Năm nay tôi tiếp tục tham gia các nghi thức tế, rước và hội thi giã bánh giầy, tằm trâu cánh phượng với mong muốn dâng lên Mẫu những vật phẩm ngon nhất, ý nghĩa nhất.

Nét mới của lễ hội đền Tiên La năm nay là khai mạc lễ hội được tổ chức vào sáng ngày 29/4/2023 thay vì tổ chức vào buổi tối như mọi năm để tạo điều kiện cho du khách thập phương đến tham gia lễ hội. Ông Phạm Cao Quân, Chủ tịch UBND huyện

Hưng Hà cho biết: Chúng tôi đã thành lập và phân công nhiệm vụ cụ thể cho Ban tổ chức lễ hội, các tiểu ban, các ngành, đơn vị có liên quan; giao Ban quản lý di tích đền Tiên La chủ trì, thống nhất với Ban quản lý đền Buộm, đền Rầy bố trí lực lượng, lễ rước hành trình rước, bảo đảm an toàn trong lễ rước; đồng thời, đẩy mạnh tuyên truyền nhân dân địa phương và du khách thập phương thực hiện các quy định về văn minh, an toàn, tiết kiệm trong lễ hội, phù hợp với điều kiện và tình hình hiện nay; có kế hoạch tổ chức phân luồng bảo đảm an toàn giao thông; chủ động các phương án phòng, chống cháy, nổ, an toàn thực phẩm, vệ sinh môi trường; ký cam kết với các hộ kinh doanh dịch vụ ăn uống tại khu vực diễn ra lễ hội.

Gần 2.000 năm đã trôi qua, quần thể di tích thờ Đông Nhung Đại tướng quân Vũ Thị Thục vẫn còn đó và được đời đời cháu con và nhân dân hương con, giữ gìn, trở thành một trong những điểm nhấn du lịch văn hóa tâm linh của huyện Hưng Hà, của tỉnh Thái Bình nói riêng, của cả nước nói chung.

THANH THỤY

Người tham gia giải phóng đảo Song Tử Tây

Đã qua 48 năm kể từ ngày tham gia chiến dịch giải phóng quần đảo Trường Sa năm 1975 nhưng cứ mỗi dịp kỷ niệm ngày chiến thắng 30/4, những ký ức về trận chiến đấu giải phóng đảo Song Tử Tây - đảo đầu tiên của quần đảo Trường Sa được giải phóng lại ùa về trong tâm trí cựu chiến binh Lại Minh Khiết.

Cựu chiến binh Lại Minh Khiết (người ngồi giữa) ôn lại những ký ức về trận chiến đấu giải phóng đảo Song Tử Tây.

Đến thăm cựu chiến binh Lại Minh Khiết, thôn Phong Lai, xã Đông Phong (Tiền Hải), chúng tôi được nghe ông kể về trận chiến đấu giải phóng đảo Song Tử Tây mà ông là người trực tiếp tham gia. Dáng người thấp đậm, chắc khỏe. Mặc dù đã 75 tuổi nhưng trí nhớ còn minh mẫn, giọng nói hào sảng, sôi nổi, ông kể: Vào một buổi sáng đầu tháng 4/1975, tôi cùng đồng đội thuộc Đội 1 (tương đương cấp đại đội), Trung đoàn 126 Đặc công Hải quân đang làm nhiệm vụ bảo vệ các mục tiêu thuộc khu vực Quần đảo Đà Nẵng thì nhận được lệnh đi làm nhiệm vụ gấp. Vốn là đơn vị đặc biệt tinh nhuệ, lại được cổ vũ bởi tin chiến thắng dồn dập từ các chiến trường nên một người khẩn trương làm công tác chuẩn bị, sẵn sàng lên đường bổ sung cho các mặt trận nhưng không biết mặt trận nào. Đến khi chỉ huy đơn vị phổ biến chỉ thị của Quân ủy Trung ương: "Quần chúng Hải quân cùng với Quân khu 5 gấp rút tổ chức lực lượng, tranh thủ thời cơ thuận lợi nhất đánh chiếm các đảo do quân nguy hiểm Nam chiếm đóng

thuộc quần đảo Trường Sa, không cho bất cứ kẻ nào xâm chiếm các nơi đó" và Đội 1 là lực lượng chủ công thực hiện nhiệm vụ thì tất cả cán bộ, chiến sĩ đều phấn khởi vì sắp được trực tiếp giải phóng các đảo thuộc quần đảo Trường Sa. Khác với những lần đi đánh tàu trước đây, trận đánh này với muôn vạn hòn đảo: Các đảo đều cách xa đất liền hàng trăm hải lý, giữa mênh mông biển khơi, sóng gió, không lường trước được điều gì, công tác bảo đảm, phương tiện kỹ thuật để tác chiến trên biển còn khó khăn, công tác bảo đảm, phương tiện kỹ thuật để tác chiến trên biển còn khó khăn, mục tiêu chưa được trình sát trước... Nhưng đây là nhiệm vụ rất quan trọng, có ý nghĩa chiến lược cả về chính trị, quân sự và kinh tế, góp phần giải phóng hoàn toàn miền Nam, thống nhất đất nước; cán bộ, chiến sĩ trong đơn vị đều có kinh nghiệm chiến đấu và lập được nhiều chiến công, nên tôi cùng đồng đội xác định sẵn sàng hy sinh, quyết tâm hoàn thành nhiệm vụ.

Lực lượng giải phóng Trường Sa lấy mặt danh là C75, gồm Đội 1 và tổ hỏa lực của Tiểu đoàn 471, Quân khu 5 được 3 tàu mang số hiệu: 673, 674, 675 của Đoàn 125 vận chuyển do đóng chỉ Mai Năng, Trung đoàn trưởng Trung đoàn 126 Đặc công Hải quân chỉ huy đã chọn đảo Song Tử Tây là mục tiêu tiến công trước. Đúng 4 giờ ngày 11/4/1975, cả 3 tàu rời Quán Chàng Đà Nẵng nhằm hướng Trường Sa thẳng tiến. Sau 3 ngày đêm cơ động trên biển, đến 19 giờ ngày 13/4, lực lượng của ta đến cách đảo Song Tử Tây chừng 5 hải lý. Các tàu vừa nghi binh đánh cá, tăng cường quan sát vừa dành thời gian để bộ đội nghỉ ngơi hồi sức, đồng thời có thời gian nghiên cứu điều chỉnh kế hoạch tác chiến. Thực hiện kế hoạch tác chiến, tàu 673 chở Phân đội 1 (tương đương cấp trung đội) và bộ phận hỏa lực tiếp cận đảo. Bọn địch trên đảo phát hiện bán pháo tin hiệu xua đuổi, tàu ta lùi ra xa thả trôi. Hai tàu 674 và 675 theo phương án cơ động ra an ngữ ở phía Bắc và phía Nam đảo sẵn sàng chi viện. 1 giờ ngày 14/4, tàu 673 được lệnh cơ động vào vị trí thả xuống đổ bộ. Lực lượng trực tiếp đánh chiếm đảo

do Phân đội trưởng (tương đương trung đội trưởng) Đào Mạnh Hồng chỉ huy được bố trí trên 5 xuống cao su, chia thành hai đợt bí mật tiếp cận đảo.

Đợt một, 3 xuống chở lực lượng của 3 mũi tiến công do đóng chỉ Đào Mạnh Hồng chỉ huy đổ bộ vào hướng Đông Bắc đảo. Đợt hai, 2 xuống chở bộ phận chỉ huy và bộ phận hỏa lực trong đó có chiến đấu viên Lại Minh Khiết do đóng chỉ Nguyễn Ngọc Quế, Đội trưởng (tương đương đại đội trưởng) chỉ huy tiếp tục tiếp cận đảo và sẵn sàng nổ súng chi viện các mũi tiến công nếu bị địch phát hiện. Do đã có nhiều kinh nghiệm chiến đấu trên sông, biển, mặc dù phải vật lộn với sóng lớn và nước xoáy nhưng sau hai giờ toàn bộ đội hình chiến đấu đã bí mật tiếp cận vị trí theo phương án đã định, sẵn sàng nổ súng.

Đúng 4 giờ 30 phút ngày 14/4, Phân đội trưởng Đào Mạnh Hồng ra lệnh cho chiến đấu viên Lê Minh Đức dùng súng B41 tiêu diệt mục tiêu có cán angten làm hiệu lệnh hiệp đồng chiến đấu. Các mũi tiến công đồng loạt nổ súng xung phong đánh chiếm các công sự, ụ chiến đấu của địch. Lợi dụng hỏa lực ĐKZ và B40, B41 bắn phá, Lại Minh Khiết cùng đồng đội nhanh chóng vượt qua bãi trồng, tận dụng các chướng ngại vật, các góc cây, dùng súng AK, lựu đạn đánh chiếm từng ụ súng, từng đoạn chiến hào, tiến dần vào trung tâm đảo. Những tiếng nổ vang rền, những quảng lửa chói lóa cùng những điểm xạ ngắn, điểm xạ dài của súng tiểu liên, trung liên của lực lượng ta làm chấn động cả một vùng biển rộng. Bị đánh bất ngờ, sau mấy phút hoang mang, lúng túng, bọn địch dựa vào hầm, hố, công sự chống cự rất quyết liệt. Nhưng với chiến thuật đặc công, các chiến đấu viên đã mưu trí, dũng cảm vừa đánh địch từ trong ra, từ ngoài vào, tiêu diệt từng lô cốt, ụ súng và các ổ để kháng của địch.

Sau hơn 30 phút chiến đấu, lực lượng ta tiêu diệt một số quân địch. Số còn lại bỏ chạy tán loạn ra bãi biển. Thừa thắng, cán bộ, chiến sĩ ta và bộ phận vừa truy lùng những tên còn ẩn náu trong công sự. Biết không thể chống cự nổi, tên Thiếu úy Hùng, quyền đảo trưởng giờ cơ trống xin hàng. Kết quả trận đánh, ta tiêu diệt 6 tên, bắt sống 33 tên, thu 1 khẩu ĐKZ, 2 khẩu cối 61mm,

2 đại liên, 2 trung liên, 45 súng bộ binh và toàn bộ trang bị, khí tài của địch. Ta hy sinh 1 đồng chí. 5 giờ 15 phút ngày 14/4/1975, lá cờ Mặt trận dân tộc giải phóng được kéo lên đỉnh cột cờ trước bia chủ quyền của Tổ quốc trên đảo Song Tử Tây.

Sau khi giải phóng đảo Song Tử Tây, toàn lực lượng tập trung củng cố công sự, trận địa sẵn sàng đánh địch tái chiếm đảo. Phân đội 1 của Lại Minh Khiết cùng bộ phận hỏa lực của Tiểu đoàn 471 được giao nhiệm vụ ở lại bảo vệ đảo. Các tàu đưa tu binh và đại bộ phận lực lượng về Đà Nẵng rút kinh nghiệm và làm công tác chuẩn bị giải phóng các đảo tiếp theo.

Được phân công ở lại bảo vệ đảo, Lại Minh Khiết cùng đồng đội tập trung củng cố công sự trận địa, chặt cây dừa đập ụ giả làm trận địa pháo để lừa địch. Bị mất đảo, địch vội vàng cho hai tàu HQ16, HQ402 ra định phân kích chiếm lại. Nhưng khi đến gần thấy có 3 lá cờ tung bay và nhiều trận địa pháo, chúng cho rằng lực lượng trên đảo rất mạnh; mặt khác, do hoang mang trước những thất bại dồn dập của chúng trên đất liền, địch không dám tiến công, chỉ lảng vảng rời quay về đảo Nam Yết.

Sau khi miền Nam hoàn toàn giải phóng, ngày 7/5/1975, cấp trên điều lực lượng bổ sung bảo vệ đảo, rút Phân đội 1 về lại đội hình của Trung đoàn 126. Lại Minh Khiết được cử đi đảo tạo cán bộ, tiếp tục công tác ở một số đơn vị trong Quân chủng Hải quân. Năm 1992, ông được nghỉ hưu với quân hàm Đại úy.

Từ ngày nghỉ hưu, Lại Minh Khiết liên tục được bầu làm Trưởng ban thanh tra nhân dân xã đến nay. Ông hằng hai lao động sản xuất, tích cực tham gia các hoạt động của hội cựu chiến binh, các phong trào ở địa phương và nuôi dạy con cháu học hành thành đạt. Hiện ông đang hưởng chế độ hưu, trợ cấp thương binh, cuộc sống gia đình ổn định. Ông sống lạc quan, an nhiên tự tại cùng con cháu, hòa đồng cùng bà con xóm giềng.

NGUYỄN VĂN HÂN (Cựu chiến binh thành phố Thái Bình)

1) Lịch sử Lữ đoàn Đặc công Hải quân 126, tr.261.
2) Lịch sử Lữ đoàn Đặc công Hải quân 126, tr.265 - 266.

Sẵn sàng thu dung, điều trị bệnh nhân Covid-19

Kỳ nghỉ lễ 30/4 - 1/5 năm nay kéo dài 5 ngày. Các bệnh viện trong tỉnh đã xây dựng kế hoạch trực 24/24 giờ, có phương án bố trí nhân lực, cơ sở vật chất, trang thiết bị y tế nhằm bảo đảm công tác cấp cứu, khám chữa bệnh cho người dân. Bệnh viện đã xây dựng phương án bố trí 40% giường bệnh thực hiện thu dung, điều trị bệnh nhân Covid-19 nếu dịch diễn biến phức tạp. Ngày thường, Khoa Cấp cứu, Bệnh viện Đa khoa Nam Tiến Hải tiếp nhận khoảng 15 - 20 bệnh nhân nhập viện. Dịp nghỉ lễ những năm trước, số lượng bệnh nhân tăng, mỗi ngày Khoa tiếp nhận từ 30 - 40 bệnh nhân. Để bảo đảm công tác khám, điều trị dịp nghỉ lễ năm nay, 5 bác sĩ, 10 điều dưỡng trong Khoa đã được chia theo ca trực, trực 24/24 giờ. Bác sĩ Phạm Duy Mạnh, Trưởng phòng Kế hoạch tổng hợp, Trưởng khoa Cấp cứu, Bệnh viện Đa khoa Nam Tiến Hải cho biết: Chúng tôi đã có lịch trực cho cán bộ, nhân viên, sắp xếp cụ thể bảo đảm thông suốt việc khám chữa bệnh, phân công thường trực 100%. Các đội cấp cứu duy trì thường trực khám chữa bệnh, cấp cứu ngoại viện, nội viện. So với mọi năm, năm nay nghỉ lễ 30/4 - 1/5 dài hơn song cán bộ, nhân viên Bệnh viện luôn sẵn sàng làm tròn nhiệm vụ. Ngoài nhân lực của Khoa, Bệnh viện còn bố trí các đội thường trực hỗ trợ thêm để bảo đảm phục vụ người bệnh tốt nhất.

Cùng với Khoa Cấp cứu, Bệnh viện Đa khoa Nam Tiến Hải đã phân công các khoa, phòng thực hiện trực lễ ngoại sản và hệ cấp cứu. Bác sĩ Nguyễn Văn Bảo, Phó Giám đốc Bệnh viện chia sẻ: Bệnh viện có 130 cán bộ, nhân viên. Để bảo đảm thông suốt công tác khám chữa bệnh dịp nghỉ lễ, Bệnh viện bố trí trực 24/24 giờ với 4 cấp trực gồm: lãnh đạo, chuyên môn, hành chính hậu cần và bảo vệ. Cùng với đó, Bệnh viện chủ động các phương án phòng, chống dịch, sẵn sàng thu dung, điều trị bệnh nhân Covid-19. Ngoài khám chữa bệnh thông thường, cấp cứu kịp thời các trường hợp bị

ngộ độc, tai nạn; dự trữ đủ thuốc, vật tư tiêu hao, bảo đảm việc điều trị cho người bệnh... các bệnh viện trong tỉnh đều đã xây dựng phương án phòng, chống dịch, sẵn sàng thu dung, điều trị bệnh nhân Covid-19. Bệnh viện đã xây dựng phương án bố trí 40% giường bệnh thực hiện thu dung, điều trị bệnh nhân Covid-19 nếu dịch diễn biến phức tạp. Bác sĩ Phạm Văn Quyết, Phó Giám đốc Bệnh viện cho biết: Bệnh viện đã đưa ra các phương án, chuẩn bị khu thu dung, điều trị bệnh nhân. Với số lượng bệnh nhân dưới 26 người sẽ điều trị tại Khoa Truyền nhiễm; từ 26 - 100 bệnh nhân sẽ di chuyển toàn bộ số bệnh nhân ở nhà D gồm Khoa Y học cổ truyền và Phục hồi chức năng lên nhà A, B, C để dành riêng nhà D điều trị bệnh nhân Covid-19. Bên cạnh đó, chúng tôi chuẩn bị tập huấn cho các đội điều dưỡng, chỉ đạo các bác sĩ có chuyên môn sâu tham gia điều trị bệnh nhân nếu dịch diễn biến phức tạp; yêu cầu Khoa Dược chuẩn bị thuốc, Cloramin B khử khuẩn toàn bộ Bệnh viện... Dịp nghỉ lễ 30/4 - 1/5 đến gần, trước bối cảnh số ca mắc Covid-19 tại Thái Bình tăng, xuất hiện ổ

HOÀNG LÃNH

Nhân viên y tế Bệnh viện Đa khoa Kiến Xương chuẩn bị thuốc phục vụ công tác khám chữa bệnh.